

Vergaderjaar 2009–2010

32 123 IXB

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Financiën (IXB) voor het jaar 2010

Nr. 17

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 22 juli 2010

Op grond van de Regeling Prestatiegegevens en Evaluatieonderzoek worden alle belastinguitgaven periodiek geëvalueerd. Ook diverse regelingen in verband met bedrijfsbeëindigingen¹ zijn aangemerkt als belastinguitgaven. Het gaat om de stakingsaftrek, de doorschuiving stakingswinst en de doorschuiving inkomen uit aanmerkelijk belang bij aandelenfusie in de inkomstenbelasting, de bedrijfsopvolgingsfaciliteit in de Successiewet 1956 en de vrijstelling overdrachtsbelasting bij overdracht aan de volgende generatie.

Een overzicht van de regelingen omtrent bedrijfsbeëindiging zoals deze gelden per 1 januari 2010 is opgenomen in de bijlage bij deze brief.²

In de Miljoenennota 2010 is verwoord dat de evaluatie van deze regelingen nog uitgevoerd moet worden. In deze brief wordt kort ingegaan op de achtergrond en het belang van deze regelingen en wordt beschreven waarom van een ex post-evaluatie op doelmatigheid en effectiviteit van deze regelingen op dit moment wordt afgezien.

Het Kabinet hecht veel waarde aan de continuïteit van bedrijven. Dit hangt samen met het belang dat wordt toegekend aan ondernemerschap, hetgeen immers van grote betekenis is voor de Nederlandse economie en de internationale concurrentiepositie van Nederland. Een van de meest kritische fasen voor de continuïteit van veel bedrijven is de overdracht van het bedrijf en/of de opvolging van de directeur/ondernemer. Indien de bedrijfsoverdracht niet goed verloopt, kan dat onder andere ten koste gaan van de werkgelegenheid en leiden tot kapitaalvernietiging. Dit verlies van economisch kapitaal kan ook leiden tot vertraging van de economische groei.

Ook binnen de Europese Unie staan bedrijfsoverdrachten daarom al jaren op de beleidsagenda. In december 1994 heeft de Europese Commissie een aanbeveling inzake overdracht van kleine en middelgrote ondernemingen

¹ Met bedrijfsbeëindiging wordt bedoeld dat de ondernemer zelf zijn activiteiten voor de desbetreffende onderneming staakt, dus *ongeacht* of de onderneming door een bedrijfsopvolger of in een andere vorm wordt voortgezet. Bedrijfsopvolgingsregelingen vormen dus een onderdeel van de bedrijfsbeëindigingsregelingen.

² Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

gepubliceerd, waarin de lidstaten werden verzocht bedrijfsoverdrachten te ondersteunen. Op fiscaal gebied werd aanbevolen door middel van een passend erf- en schenkingsrecht bedrijven te helpen overleven en de overdracht van een bedrijf aan derden door middel van passende belastingvoorschriften te vergemakkelijken.

Gelet op de beschreven belangen zijn er in de Nederlandse belastingwetgeving diverse voorzieningen opgenomen voor bedrijfsoverdrachten in samenhang met de bedrijfsbeëindiging door de oorspronkelijke ondernemer. Voor de fiscale behandeling van bedrijfsoverdrachten geldt in zijn algemeenheid dat de belastingheffing geen beletsel mag zijn voor economisch gewenste bedrijfsoverdrachten.

Bij evaluaties van belastinguitgaven dient inzicht te worden verkregen in de mate van doelbereik, doeltreffendheid en doelmatigheid van de betrokken regelingen. De vraag naar doelbereik ziet op de mate waarin de beoogde effecten worden bereikt. Doeltreffendheid heeft betrekking op de mate waarin de beoogde effecten dankzij het gevoerde beleid worden bereikt. Bij de doelmatigheid gaat het over de mate waarin de gerealiseerde effecten tegen de laagst mogelijke kosten worden bereikt, waarbij ook de vraag relevant is in hoeverre het gebruik van andere instrumenten deze verhouding zou kunnen verbeteren.

Om inzicht te verkrijgen in de mate van doelbereik, doeltreffendheid en doelmatigheid van de betrokken regelingen zal een onderzoek op kwantitatieve wijze moeten plaatsvinden. Voor een dergelijk onderzoek is het noodzakelijk om het gebruik, het voordeel en de kosten van de regelingen in kaart te brengen. Bij de Belastingdienst zijn gegevens over het gebruik voor de diverse te onderzoeken (deel)regelingen niet centraal beschikbaar. Het is daarom niet goed mogelijk om op objectieve wijze een evaluatie uit te voeren aan de hand van het thans beschikbare materiaal.

Voorts is met ingang van 2010 een aantal wijzigingen doorgevoerd in de aanmerkelijkbelangregeling in de inkomstenbelasting en de bedrijfsopvolgingsregeling in de Successiewet 1956.

Het ligt daarom meer voor de hand om een evaluatie over enige jaren uit te voeren als de huidige regelingen enige tijd van kracht zijn en op basis van het dan beschikbare datamateriaal.

Omdat de benodigde gegevens om nu een onderzoek op kwantitatieve wijze uit te voeren niet beschikbaar zijn en niet meer betrekking zouden hebben op de actuele wetgeving, is gekeken naar de relevante wetenschappelijke literatuur. Uit de wetenschappelijke literatuur is niet goed af te leiden wat de effecten zijn van de regelingen in hun praktische toepassing en uitwerking. Voorts lopen de meningen van de verschillende auteurs uiteen.

Dientengevolge kunnen geen eenduidige conclusies worden getrokken omtrent doelbereik, doeltreffendheid en doelmatigheid.

Het Kabinet heeft daarom het voornemen eerst over enkele jaren een evaluatie van de onderhavige regelingen te laten uitvoeren. In de tussenliggende periode zal nader worden onderzocht welke vorm en modaliteiten de kwaliteit van een dergelijk onderzoek kunnen borgen.

Mede namens de minister van Economische Zaken
De minister van Financiën,
J. C. de Jager